

Гойсюк Леся

к.с-г.н., асистент

Гойсюк Світлана

к.с-г.н., доцент

Гойсюк Лілія

канд. екон. наук, асистент

Подільський державний аграрно-технічний університет

Кам'янець-Подільський, Україна

ВИРОБНИЦТВО ТА РЕАЛІЗАЦІЯ ОВОЧЕВИХ КУЛЬТУР В ХМЕЛЬНИЦЬКІЙ ОБЛАСТІ

Овочівництво є не тільки однією із найбільш прибуткових галузей сільського господарства України, але й дуже ризиковою. Вдале господарювання для кожного овочівника залежить від численних факторів. У вирощуванні продукції важливу роль відіграє вибір найбільш стійких і продуктивних сортів та гібридів, ефективно складена система захисту рослин від шкідників, хвороб і бур'янів, оптимальна система удобрення овочевих культур, зрошення рослин.

Особливістю сучасного стану розвитку овочівництва у Хмельницькій області є те, що основна частина валового виробництва овочів вирощується в господарствах населення (табл. 1). У 2014 р. питома вага господарств населення у загальному обсязі виробництва овочевих культур становила 95,1 %, у 2015 р. – 98,2 %, у 2016 р. – 97,9 %, тоді як частка сільськогосподарських підприємств була в межах 1,8 – 4,9 %. Недостатня кількість овочесховищ є однією із причин втрат овочевої продукції, втрачені в результаті не реалізації овочі призводять до зменшення виручки від реалізації. Цей негативний аспект спричинює зменшення частки сільськогосподарських підприємств у загальному обсязі виробництва овочевих культур.

Таблиця 1

Виробництво овочевих культур за категоріями господарств Хмельницької області, 2014-2016рр.

Назва культур	2014 р.	2015 р.	2016 р.	Відхилення, 2016 р. до 2014 р. (+,-)
Сільськогосподарські підприємства				
Валовий збір, тис. т	10,3	3,4	4,7	-5,6
Питома вага у загальному обсязі виробництва, %	4,9	1,8	2,1	-2,8
Урожайність, ц/га	223,7	105,2	131,7	-92,0
Господарства населення				
Валовий збір, тис. т	198,9	184,0	222,8	23,9
Питома вага у загальному обсязі виробництва, %	95,1	98,2	97,9	2,8
Урожайність, ц/га	194,2	176,2	207,2	13,0

Джерело: дані [1, с. 56-57]

Виробництво овочів у господарствах населення Хмельницької області за 2014-2016 рр. збільшилося на 23,9 тис. т або на 12,0 %. Збільшення виробництва овочів

відбулося в результаті збільшення посівних площ і урожайності. Урожайність овочевих культур у сільськогосподарських підприємствах 2016 р. становила 131,7 ц/га, що на 92,0 ц/га або на 41,1 % менше, ніж у 2014 р. Урожайність овочевих культур у господарствах населення 2016 р. становила 207,2 ц/га, що на 13,0 ц/га або на 6,7 % більше, ніж у 2014 р.

Останнім часом спостерігається тенденція збільшення об'ємів реалізації овочів (табл. 2). У 2016 р. сільськогосподарськими підприємствами Хмельницької області було реалізовано 5970,7 т овочевих культур, що на 65,8 % більше, ніж у 2015 р.

Таблиця 2

**Реалізація овочевих культур сільськогосподарськими підприємствами
Хмельницької області за 2016 р.**

Назва культур	Реалізовано - всього		Середні ціни реалізації	
	т	у % до 2015 р.	грн за т	у % до 2015 р.
Культури овочеві	5970,7	165,8	2541,6	37,2
у тому числі:				
капуста	70,6	7,1	2311,6	40,4
огірки та корнішони	15,6	27,5	8527,2	148,6
помідори	3,0	5,3	5811,7	150,1
кабачки	6,1	...	5777,2	...
часник	0,2	0,3	24660,0	54,8
цибуля	156,5	32,6	3126,8	132,8
морква столова	4,9	1,0	3748,6	126,5
буряк столовий	120,0	25,2	1700,8	57,4
культури овочеві закритого ґрунту	26,0	79,5	10555,0	78,0

Джерело: дані [2]

Середня ціна реалізації овочевих культур сільськогосподарськими підприємствами Хмельницької області у 2016 р. порівняно з 2015 р. зменшилася на 62,8 % та становила 2541,6 грн/т. Разом з тим, за досліджуваний період зросла середня ціна реалізації огірків на 48,6 %, помідор на 50,1 %, цибулі на 32,8 % та моркви столової на 26,5 %.

Отже, на розвиток овочівництва як в Україні, так і в Хмельницькій області впливають не лише погодно-кліматичні умови, дешева робоча сила, широкий споживчих ринок, але й відсутність достатніх потужностей для зберігання, що в свою чергу спричинює втрату овочів та зростання цін на продукцію.

Список використаних джерел

1. Статистичний збірник «Сільське господарство Хмельницької області» в 2016 році. Хмельницький : Головне управління статистики у Хмельницькій області, 2017. 216 с.
2. Статистичний бюлетень «Реалізація продукції сільськогосподарськими підприємствами Хмельницької області» в 2016 році. Хмельницький : Головне управління статистики у Хмельницькій області, 2017. 32 с.

